

İÇ MASALI

İlk ve lacivert bir yaz gecesinde, dizlerinin üzerinde tuttuğu bir tabak dolusu kirazla oturuyordu o çok sevdiği mor koltuğun üzerinde. Bir taraftan kirazları yerken, diğer taraftan da o kirazlardan küpeler yapıyordu kulaklarına. İlk defa o gece rastlamıştı çocukluğuna. Pencerenin pervazındaki menekşe saksısının yanı başında öylece durmuş gülümsüyordu. Örgülü saçları, dudaklarının kenarındaki çilekli dondurma izi, karpuz kollu beyaz elbisesi, dizinde yarası, ayaklarında üzerine fiyonk iliştirilmiş kırmızı ayakkabılarıyla oydu işte; çocukluğu.

Soğuk ve yağmurlu bir kış gecesinde, kaldırım taşlarının ıslaklığına aldırmaksızın öylece oturuyordu soğuk zemin üzerinde. Ve sevdiği adamın gidişini seyrediyordu sessizce. Ardında bir ceset bıraktığından bihaber, gidiyordu adam. Ve kadın, gözlerini unuttu adamın gidişinde. İlk defa o gece rastlamıştı kadınlığına. Dağılmış topuzu, yüzünü mesken tutmuş hüznün, pişmanlık, sitem, öfke izleri, kalbinde herkesten sakladığı yarası, yüksek ve sivri topuklu ayakkabılarıyla oydu işte; kadınlığı.

Çocukluğu ve kadınlığıyla rastlaştığı andan itibaren bir savaşın içinde bulmuştu kendini. Yaralayan da kendisiydi bu savaşta, yaralanan da; ve ölen de, öldüren de. Çocukluğuyla kadınlığı arasındaki çekişmede yorgun düşerken ruhu, yaşamak da gittikçe ağırlaşan bir yüke dönüşüyordu omuzlarında. Ve o yükü daha fazla taşıyamayacağını anladığında ölmeye karar verdi.

İki siyah kurdeleyle bağladı omuzlarını önce. Omuzlarındaki melekler şahit olsun istemiyordu az sonra yaşanacak sahneye. Çok sevdiği mor koltuğun üzerine oturdu yavaşça. Dizlerinin üzerinde bir tabak dolusu kiraz duruyordu. Bir taraftan kirazları yerken, diğer taraftan da son olacağını düşündüğü sözlerini döküyordu dünyaya yazdığı bir mektuba:

“Mavi kapılı evler düşlersin, cumbasında sardunya saksılarının fısıldaştığı. Yıldızların bol olduğu bir gökyüzü dilersin, güneş batarken pembeleşen bulutlara gülümsersin. Kömür sobasını özlersin bir de yeryüzüne küskün, artık yağmayan karı. Bir vapur güvertesindedir. Denizle hasbihâl edersin. Çocukluğun tutar, bir tuhaf dilek dilersin. Keşke dersin, keşke bu kez de martılar güvertedeki yolculara simit atsa. Kimseler duymaz dileğini, içindeki çocukla içindeki kadından başka.

Hiçbir zaman çalamadığın mızıkayı artık çalmak istersin.

Mektuplara inanırsın ve güvercinlere. Hatta mektupları güvercinlerin getirdiğine... Bir gün bir güvercinin getireceğine inandığın mektubu bekler içindeki çocuk umutla. İçindeki kadın yarı kızgın, yarı şefkatle bakar hâlâ mektuplara ve güvercinlere inanan çocuğa. Bazen yarım kalırsın, yarım bir ömrü taşırsın omuzlarında. An'ların vardır, anı olmaya yazgılı. Bu kadar basittir işte; bir yapım eki çeviriverir an'larını anı'lara. Bir harflik ömrü vardır an'ların; öylesine kısa. Oysa bir hikâyen olsun istemişsin sen, yağmurla başlayan, üzerine hep yağmur yağın. Yollara düşesin gelir bazen. İçinden 'gitmek' geçen bir şiire özne olmak istersin. Elinde rengârenk uçurtmayla bir mayın tarlasına düşer yolun mutlaka 'aşk' adı altında.

İçindeki çocukla içindeki kadın harp hâindedir. Ölürsün...”

Mektubu sona erdiğinde tabaktaki kirazlar da bitmişti. Şimdi bitme sırası kendisindeydi. İki cam parçasıyla derin birer kesik attı iki bileğine de; çocukluğunu ve kadınlığını öldürebilmek adına.

Bileklerinin sızısıyla açtı gözlerini. Sessizliğin kapladığı bir hastane odasıındaydı. Gün ışığının, aralık kalmış pencereden içeriye sızdığı noktada aşınası olduğu, küçük bir çift ayak ilişti gözüne. Ordaydı işte, ölmemişti; yüzünde aydınlık bir tebessümle gözlerini dikmiş bakıyordu çocukluğu kendisine. Az sonra kadınlığını da fark etti. Masanın kenarına ilişmiş; yüzünde öfkeli ve sitemkâr bir ifadeyle bakıyordu gözlerinin tâ içine. Her ikisi de onunlaydı hâlâ. Hâlâ bir savaşın içindeydi.

Doktorlar, intiharı yineleme eğilimi taşıdığını düşündükleri için bir süre daha hastanede kalması gerektiğine karar vermişlerdi. İlaçlar, terapiler... Hiçbir şey, parmak ucuyla yerini işaret edemediği, içinde bir yerlerde süregelen savaşa çare olamıyordu. Gün boyu kiraz dışında tek lokma geçmiyordu boğazından. Uyuyamıyordu. Hiç kimseyle tek kelime etmiyordu. Gündüzleri, hastane bahçesindeki bir bankta ayaklarının dibinde gezinen güvercinleri seyrederken uzun uzun susuyordu. Bu sarı ve tenha sessizliği bozan tek şey, çocukluğu ve kadınlığının bitmek tükenmek bilmeyen savaşıydı. Çocukluğunun ağzından umut dolu mavi sözcükler dökülüyordu, kollarını iki yana açmış, yüzünü gökyüzüne kaldırmış neşe içerisinde dönerken. “Ben” diyordu; “kış mevsiminde tarhana çorbasıyla huzur bulurum, yaz mevsiminde çilek reçeliyle. Dondurmaysa dört mevsim huzur kaynağım. Dönen çoğu şeyi severim; topaçlar, atlıkarıncalar, semazenler. Ama dünyayı sevmem. Çiçeklerin hep ben uyurken açtığını fark ettiğimden beri, bir çiçeğin başucunda uyuyor numarası yapıp, onu açarken yakalamanın hayalini kurarım.” Kahkahalarla gülüyordu çocukluğu kendi cümlelerine. Çocukluğunun bu neşeli hâli, dudaklarına bir tebessüm armağan etmişti. Ama hemen yanı başındaki kaldırıma oturmuş sigara içen kadınlığının yüzündeki umutsuzluk ve yorgunluktan beslenen ifadeyi görünce, dudaklarındaki tebessüm yerini manasız bir ifadeye bıraktı. Kadınlığı gözlerini, neşeli kahkahalar atan küçük kızın üzerine dikmişti. Çocukluğu, üzerindeki öfkeli gözlere aldırmağsızın devam ediyordu anlatmaya:

“Korktuğum zaman battaniyemin altına saklanırım. Bütün battaniyeler kahramandır. Sevdiğim şarkılardan kolye yapabilirim. Hayallerimi odamın tavanında biriktiririm.” “Yeter, sus artık!” diye bağırdı kadınlığı, “Tahammül edemiyorum bu körü körüne büyüttüğün umuda. Hayallerini odasının tavanında biriktirmiş. Sevsinler! Gün gelir çöker üzerine o hayaller, bir enkaz yığınının altında bulursun kendini. Hele bir de ayrılıkla sınanırsa ömrün... O kahraman battaniyen bile koruyamaz seni ayrılıktan, bunu bil.” Soluk soluğaydı sustuğunda. İkinci bir sigara daha yaktı. Çocukluğu, kadınlığının bu sözleri karşısında sadece omuz silkmekle yetinmiş, neşesinden taviz vermemişti. O ise güvercinleri seyretmeye devam ediyordu. “Kuş olsam...” diye geçirdi kalbinden, “kuş olsam ve uzaklara uçsam bu savaştan...” Yine yorgun düşmüştü çocukluğuyla kadınlığının arasında süregelen savaştan. Omuzlarında bir ton dünya...

Yorgun adımlarla yürüyordu hastane koridorunda; ardı sıra bir çocuk ve bir kadınlık. Yatağına uzandı odasına girer girmez. Uyumak istiyordu; sadece uyumak. Uyumak ve unutmak...

Gözlerini açtığında gün doğmak üzereydi. Çocukluğu bir köşede, kadınlığı bir başka köşede uyuyorlardı. Anlamlandıramadığı bir dürtüyle yatağından kalkıp pencereye yöneldi. Gözlerini kapatıp sabahın sessizliğini ve ıssızlığını çekti içine. Gözlerini açıp da, gün boyu oturduğu banka bakınca gayriihtiyari, kendi yerinde oturan yaşlı bir kadınlıkla göz

göze geldi.

Üzerine alelacele bir şeyler geçirdi, çocukluğunu ve kadınlığını uyandırmamaya gayret ederek odadan çıktı sessizce. Banktaki kadın, onu çağırıyordu; kulakları yaşlı kadının çağrısını duymaktan aciz kalmış olsa da kalbi duyuyordu. Hızlı adımlarla kat etti koridoru. Hastane bahçesine çıktığında daha da hızlanmıştı adımları. Soluk soluğaydı banktaki yaşlı kadının yanına ulaştığında. Şimdi bankta oturan bu kadını daha yakından gördüğünde, sandığından çok daha yaşlı olduğunu fark etti. Öyle yaşlı, öyle yaşlıydı ki bu kadın, onu bu hâliyle görenler, onun, yüz yıllardır bu dünyada olduğuna yemin edebilirlerdi. Usulca yanına ilişti. Yaşlı kadın ta gözlerinin içine bakıyordu yüzünde dingin bir tebessümle. Elini uzattı yaşlı kadının yüzüne doğru. Dokundu yüz yıllık derinlikteki çizgilere. Ne çok acı vardı kadının yüzündeki çizgilerde, ne çok ıssızlık, ne çok yarım kalmışlık, ne çok çöl, ne çok çığlık; ne çok yalnızlık vardı kadının yüzündeki çizgilerde, ne çok uçurum, ne çok intihar; ne çok anı vardı kadının yüzündeki çizgilerde, ne çok yaşam ve ne çok ölüm. Çekti elini usulca yaşlı kadının yüzünden. Parmak uçlarında bir derin sızı...

Yaşlı kadının boynunun ön tarafında kocaman bir yumru gözüne çarpmıştı. “O” dedi yaşlı kadın sakın bir ses tonuyla, “benim sustuklarımın izi. O, benim boğazımda düğüm olmuş sözcüklerim, hayatım. O, benim yutkunamadıklarım.” Kendi boynundaki yumruya dokundu yaşlı kadının sözlerinin ardından, gittikçe büyüdüğünü hissetti boğazındaki düğümün.

Çok fazla konuşmuyordu yaşlı kadın. Bir ayrılıkla bölündüğünden dem vurdu ömrünün ve uzun süredir bu hastanede kaldığını söyledi sadece. Bunlar dışında da hiçbir şey anlatmadı. Uzun ve dingin gülümsüyordu yalnızca. Ve bir de dudakları kıpır kıpırdı. Bir şeyler mırıldanıyordu ama seçilmiyordu sözcükler. Mırıldandığının ne olduğunu sorduğunda, sadece bir şarkı olduğunu söyledi yaşlı kadın. Ayrılıktan bugüne hep aynı şarkıyı söylüyordu sessizce.

“Bazı yaraları onaramazlar bazı şarkılar” diye söze başladı kadın. “Bazı şarkılar da bazı onulmaz yaralar açarlar. Bazı yaraların şarkısı vardır, bazı şarkılarsa bir yarayı taşırlar. Bazı aşkların açtığı bazı yaralar bazı şarkılarla yeniden kanarlar. Bazı şarkılarsa bazı aşklarda hep bir yaradırlar, kanar dururlar.”

Konuşurken hep aynı noktaya bakıyordu yaşlı kadın. Aşikârdı ki; uzaklarda bir yerlerde takılı kalmıştı gözleri. Derin bir nefes aldı ve devam etti konuşmaya:

“Tam da yarım kalmışlığımı kabullendiğin, onu koynuna alıp uyuyacağın o anda bir şarkı, hayatına fon müziği olarak giriyor. Defalarca başa alıyorsun o şarkıyı, hayatını başa alamamanın acısını çıkarırcasına. Bir şarkıda kaybediyorsun yolunu. Her şey oluyorsun o anda ve aynı anda hiçbir şey. Bütün gemiler sende batıyor, bütün depremler sende oluyor. Kocaman bir enkaz yığınınından ibaret kalıyorsun; derininde viran denizler, viran şehirler... Teninden içeri dikenler büyütüyorsun avuçlarının boşluğunda dönerken başın. Karanlığın uzun kara saçlarını örüyorsun uzun kara bir gecede. Bir dikişte içiyorsun kimsesiz yağmurları. İçinde bir yağmur ağırlığı... Bütün kurallı cümlelerini bir fırtınaya teslim edip devrik cümleler ediniyorsun.

Ve aynı şarkı... Bir kez daha, yeni baştan...”

Yaşlı kadın, uzaklarda unuttuğu gözlerini yanı başındaki genç kadının gözlerine dikti ve gülümseyerek ayağa kalktı. Sakin ve yavaş adımlarla yürüdü hastaneye doğru.

O günden sonra sık sık bir araya gelmeye başlamışlardı yaşlı kadınla. Çocukluğu ve kadınlığı arasında devam eden savaş hâli artık daha az yoruyordu onu. Daha az dinliyordu onları artık; daha az duyuyor, daha az hissediyordu. Bütün gününü, güvercinler etrafında kanat çırparken, aynı bankta oturmakla geçiriyordu. Tek fark, bu defa yanı başında, ellerini avuçlarına teslim ettiği yaşlı bir kadının da oturuyor olmasıydı. Genelde o anlatıyordu. Yaşlı kadınsa, göç yorgunu ellerini, avuçlarının sıcak ülkesinde misafir ediyordu onu dinlerken. Yüzünde anlamaktan geriye kalan yorgun bir tebessüm...

Bazen masallar anlatıyordu yaşlı kadın. Aşınası olmadığı kırık masallardı hepsi de. Yine de seviyordu. Dinlerken çocukluğunu da, kadınlığını da soyunup çırilçıplak kalıyordu dünyanın karşısında; ama hiç utanmıyordu.

Yine elleri yaşlı kadının avuçlarında, güvercinleri seyre daldıkları bir gün, “bugün anlatacağım masal, son masalım olacak” dedi. Yaşamak yorgunu parmak uçlarını, onun dudaklarına doğru uzattı itiraz etmesini engellemek adına. “Sus” dedi; “sorma hiçbir şey, sadece dinle!”

“ Eskiden... Çok eskiden... Tâ ilk kelebeklerin gökyüzüne baharı taşıdığı zamanlarda... Şiir aşktan doğmuş; öyle ki şiirin tarihi aşk kadar eski. O ilk kelebekler, henüz çiçeklerden değil şiirden beslenirmiş. O şiir senin bu şiir benim uçuşur; kâh düğüne, bayrama dair bir şiirde, kâh taşı, toprağı, suyu anlatan dizelerde soluklanırlarmış. Şairler, evlerinin pencerelerini hiç örtmezlermiş kelebekler şiirlerine gelip konsun diye. O ilk şiirler de bir başkaymış. Her şiirin bir rengi varmış; kırmızı, mor, mavi, turuncu, sarı... Kâinatta ne kadar renk varsa o kadar his, bir o kadar da şiir varmış. Sadece siyah... Sadece siyah şiirler yazılmazmış. Şairlere gelince... O ilk şairler de, kalemle değil parmak uçlarıyla yazarlarmış şiirlerini. Rengârenk mürekkepler akarmış parmak uçlarından kâğıtların üzerine.

İşte kelebeklerin şiirden beslendiği, şiirlerin renklerinin olduğu, siyah şiirlerin yazılmadığı ve şairlerin evlerinin pencerelerini hiç örtmediği o zamanlarda, diğer şairlerin aksine, pencerelerini gece-gündüz, yaz-kış açmayan yalnız ve yaşlı bir şair yaşarmış. Bu şair öyle yaşlı öyle yaşlıymış ki; yüzündeki çizgileri görenler, onun yüz yıllardır yeryüzünde olduğunu düşünürlermiş. Hâlbuki o, henüz on iki yaşında bir çocuk şairmiş. Parmak uçlarından simsiyah bir mürekkep akar ve ne zaman bir şiir yazmaya niyetlense hep simsiyah ayrılık şiirleri dökülürmüş parmak uçlarından. Bu yüzdenmiş henüz çocukken yaşlanması... Kelebeklerin rengârenk şiirlerden beslendiğini bildiği için, hiçbir kelebek onun siyah ayrılık şiirlerine konup da soluksuz kalmasın diye, şiirlerini kocaman bir sandığın içinde saklar, evinin pencerelerini de hiç açmazmış.

Günlerden bir gün, üzerinde mavi benekleri olan sarı kanatlı bir kelebek, şaşkın ve neşeli uçarken bir şiirden diğerine, daha önce pencerelerini hiç açık görmediği bir evin pencerelerini açık görmüş. Bu ev de yaşlı çocuk şairin eviymiş. O gün öyle dalgın öyle dalgınmış ki yaşlı çocuk şair, evin penceresini örtmediği yetmezmiş gibi siyah ayrılık şiirlerini sakladığı sandığın kapağını da açık unutmuş. Açık gördüğü pencereden içeri giren mavi benekli sarı kanatlı kelebek konmak için bir şiir aramaya koyulmuş ve kapağı açık unutulmuş sandığın başında almış soluğu. Sandığın dibindeki kâğıt yığınının üzerine konmuş. Daha önce soluklandığı rengârenk şiirlere benzemiyormuş bu şiir, hem mavi benekli sarı kanatlı kelebek bu tuhaf rengin aşınası da değilmiş. Yine de devam etmiş siyah ayrılık şiirlerine dokunmaya. Dokundukça yorulmuş, dokundukça solmuş, dokundukça soluksuz kalmış.

Açık unutulmuş pencereden eve misafir olan rüzgârın sesine uyanan yaşlı çocuk şair

telaşla doğrulmuş uyuyakaldığı yatağından. Pencereyi kapatıp derin bir oh çekecekken açık duran sandığın kapağını fark etmiş ve korku dolu adımlarla sandığa doğru yaklaşmış. Sandığın başına geldiğinde, kâğıt yığınının üzerinde cansız yatan bir kelebek ilişmiş gözlerine. Elini uzatıp sandığın dibine, almış mavi benekli sarı kanatlı kelebeği karanlığın ortasından. Diğer kelebeklerin sahiplenemeyeceğini bile bile –bir umut diyerek- kelebeğin ölüsünü koymuş pencerenin kenarına. Arkadaşlarının cansız bedeninin bir pencere önünde öylece durduğunu gören kelebekler, bir tüy gibi hafif olan bu beden nasıl olup da rüzgârın kucağında havalanmadığına şaşırılmışlar. Bunun üzerine o küçük bedeni oradan alıp uzaklaşmayı denemişler; lâkin ne mümkün... Öyle ağır öyle ağır ki mavi benekli sarı kanatlı kelebeğin ölüsü, yerinden dahi oynatamamışlar. Durumdan haberdar olan bilge kelebek, nafîle çabalamamalarını, siyah bir ayrılık şiirinde ölen bir kelebeğin cansız bedenini asla taşıyamayacaklarını söyleyince, diğer kelebekler vazgeçmişler bu işten. Hem rüzgâr bile taşıyamamışken ayrılığı, onlar nasıl taşıyabilirlermiş ki.

Bütün kelebekler çekip gidince mavi benekli sarı kanatlı kelebeğin cansız bedeninin başucundan, yaşlı çocuk şair almış onu avcunun içine. Penceresini sımsıkı örtmüş yeniden ve siyah ayrılık şiirlerini sakladığı kocaman sandığın başına gitmiş. Önce mavi benekli sarı kanatlı kelebeğin cansız bedenini bırakmış yavaşça siyah ayrılık şiirlerinin üzerine, sonra da kendisi girmiş sandığın içine. Ve kapatıvermiş sandığın kapağını bir kelebeğin ve bir şairin üzerine. Masasının üzerinde birkaç siyah dize kalmış yaşlı çocuk şairden geriye.”

“Yaşlı çocuk şairden geriye kalan son siyah dizeleri söylemeyecek misin?”

“O dizeleri sen zaten biliyorsun” diye cevap verdi yaşlı kadın ve avuçlarındaki elleri boşluğa bırakıp usulca ayağa kalktı ve uzaklaştı.

Ertesi günün sabahında doktoruyla konuşmaya karar vermişti. Yaşlı kadının kim olduğunu, nereden geldiğini, nereye gittiğini, hâsılı ona dair her ne varsa öğrenmek istiyordu. Doktorun odasına girer girmez anlatmaya başladı; uzun uzun anlattı her şeyi en ince ayrıntısına kadar. Ama doktorundan aldığı yanıt karşısında karmakarışık bir ruh hâline bürünerek odasına döndü.

Sandalyesini çekip masanın başına oturdu. Doktorun söylediklerini düşünmeye başladı. Gittikçe suskunlaşan çocukluğu ve kadınlığı, onun bu hâli karşısında iyice sessizliğe bürünmüşlerdi.

Bahsettiği yaşlı kadının aslında hastanede hiç kalmadığını, o bahçede onunla birlikte oturmadığını, hatta bu dünyada var olmadığını, söylemişti doktor. “Belki de” demişti, “çocukluğun ve kadınlığın arasındaki gelgitlerden sıyrılabilmek için o yaşlı kadını düşledin. Anlatamadıklarını, içinde büyüttüklerini onunla paylaştın. Kendinle yorulmuşken kendinde dinlendin aslında; kendinden kaçarken kendine sığındın.”

O masanın başında gece yarısına kadar oturdu. Karanlık çökmüştü dünyaya. Çocukluğu ve kadınlığı sessizdiler hâlâ.

Şaşkındı, kafası karıştı ama derinlerde bir yerlerde tuhaf bir huzur hissediyordu. Dolaptaki eşyalarını valizine yerleştirdi. Bir tabak dolusu kiraz koydu masanın üzerine, bir kâğıt ve bir kalem alıp oturdu masanın başına ve yaşlı çocuk şairin –zaten bildiği- son siyah dizelerini yazmaya koyuldu:

“âh, bir ayrılık şiirinde boğularak ölen kelebek!

kimseler sahiplenmedi onun ölüsünü

ağırdır dediler, taşınamaz dediler

bir ayrılık şiirinde boğularak ölen kelebeğin ölüsü... “

Tabaktaki son kirazı ağzına attığında gülümseyerek ayağa kalktı. Elinde valizi uzaklaştı hastane koridoru boyunca; ona el sallayan bir çocuk ve bir kadın bırakıp ardında.

Gülcihan Poyraz

06.12.1983 tarihine denk düşen bir kış sabahında, şiir firarisi şehir olan İstanbul’ da, Kas Erimesi şeklinde addedilen bir hastalıkla doğdum, büyüdüm, büyüyorum.

Bu öykünün tüm hakları eser sahibi ve <http://engelliler.gen.tr> sitesine aittir. İzinsiz ve kaynak göstermeden öyküyü yayınlar hakkında yasal işlem yapılacaktır.